

รายงานส่วนบุคคล
หลักสูตร นักบริหารมหานครระดับต้น รุ่นที่ ๑๖

เรื่อง การป้องกันอุบัติเหตุในการปฏิบัติงานของ
ฝ่ายรักษาความสะอาดและสวนสาธารณะ

โดย

นายวรศักดิ์ วชิรพันธ์
ตำแหน่งนักจัดการงานทั่วไปชำนาญการ
ฝ่ายรักษาความสะอาดและสวนสาธารณะ
สำนักงานเขตคลองสาน

การนำเสนอรายงานส่วนบุคคล

เรื่อง การป้องกันอุบัติเหตุในการปฏิบัติงานของฝ่ายรักษาความสะอาดและสวนสาธารณะ

วิสัยทัศน์ ฝ่ายรักษาความสะอาดและสวนสาธารณะ สำนักงานเขตคลองสาน
บริการฉับไว ไร้มูลฝอยตกค้าง ถนนหนทางสะอาด ภูมิทัศน์ร่มรื่น

เป้าประสงค์การพัฒนาของหน่วยงาน

มีการให้บริการพิเศษ การบริการเชิงรุก มีการใช้เทคโนโลยีมาปรับปรุงการบริการ บุคลากรมีจริยธรรมมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการให้บริการ และสร้างความปลอดภัยในการให้บริการ

วิสัยทัศน์ที่จะนำเสนอ

การพัฒนาศักยภาพในการป้องกันอุบัติเหตุของฝ่ายรักษาความสะอาดและสวนสาธารณะ

ฝ่ายรักษาความสะอาดและสวนสาธารณะ สำนักงานเขตคลองสาน มีภารกิจในการดูแลทำความสะอาดพื้นที่ เก็บขนมูลฝอยและขนถ่ายสิ่งปฏิกูลและการพัฒนาสภาวะสิ่งแวดล้อม มีการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบเป็น ๕ กลุ่มงาน คือ

๑. กลุ่มงานกวาดและขนถ่ายสิ่งปฏิกูล
๒. กลุ่มงานเก็บขนมูลฝอย
๓. กลุ่มงานปลูกและบำรุงรักษาต้นไม้
๔. กลุ่มงานบริหารทั่วไป
๕. กลุ่มงานธุรการ

บุคลากรส่วนใหญ่เป็นลูกจ้างประจำและลูกจ้างชั่วคราวมี จำนวน ๔๘๐ อัตรา และมีอัตรากำลังที่เป็นข้าราชการ จำนวน ๑๓ อัตรา บุคลากรเกือบทั้งหมดจะทำงานอยู่ในภาคสนาม ในตำแหน่งต่างๆ เช่น พนักงานทั่วไป(กวาด) จะประจำอยู่ในพื้นที่รับผิดชอบของตนเองที่ได้รับมอบหมายตามถนนตรอก ซอยต่างๆ ภายในพื้นที่เขต มีการปฏิบัติงานแบ่งเป็น ๒ รอบ คือ รอบเช้า เริ่มปฏิบัติงานตั้งแต่เวลา ๐๕.๐๐ น. ถึงเวลา ๑๓.๐๐ น. รอบบ่าย เริ่มปฏิบัติงานตั้งแต่เวลา ๑๓.๐๐ น. ถึง ๒๑.๐๐ น. พนักงานทั่วไป(เก็บขนมูลฝอย) จะอยู่ประจำรถเก็บขนมูลฝอยแต่ละคัน คัน ๒ ถึง ๕ คน แล้วแต่ขนาดของรถเก็บขนมูลฝอยและพื้นที่รับผิดชอบ พนักงานขับเครื่องจักรกลขนาดเบา (เก็บขนมูลฝอย) มีหน้าที่ขับรถยนต์เก็บขนมูลฝอยไปเก็บมูลฝอยจากอาคารบ้านเรือนในความรับผิดชอบ ซึ่งจะมีการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบเป็นถนนและตรอกซอย มีการแบ่งรอบการปฏิบัติงาน จำนวน ๓ รอบ คือ รอบเช้า เริ่มปฏิบัติงานตั้งแต่เวลา ๐๕.๐๐ น.ถึงเวลา ๑๓.๐๐ น.รอบบ่ายเริ่มปฏิบัติงานตั้งแต่เวลา ๑๓.๐๐ น.ถึง ๒๑.๐๐ น. และรอบกลางคืน เริ่มปฏิบัติงานตั้งแต่เวลา ๒๔.๐๐ น. ถึงเวลา ๐๘.๐๐ น. ของวันรุ่งขึ้น คนสวน มีหน้าที่ตัดแต่งต้นไม้และกิ่งไม้ตามถนนในพื้นที่เขตและภายในสวนสาธารณะที่มีอยู่จำนวน ๒ แห่ง คือ สวนป่าเฉลิมพระเกียรติได้

สะพานสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช และสวนกรุงเทพมหานครเฉลิมพระเกียรติเชิงสะพานพระปกเกล้า คนประจำรถบรรทุกน้ำ มีหน้าที่อยู่ประจำรถบรรทุกน้ำเพื่อรดน้ำต้นไม้ภายในพื้นที่เขต และสวนสาธารณะทั้ง ๒ แห่ง และคนประจำรถ(รถสูบล้างสิ่งปฏิกูล) มีหน้าที่อยู่ประจำรถสูบล้างสิ่งปฏิกูลเพื่อสูบล้างสิ่งปฏิกูลจากอาคารบ้านเรือน เป็นต้น

บุคลากรของฝ่ายรักษาความสะอาดฯ ดังกล่าวเป็นผู้ที่ปฏิบัติงานในภาคสนาม มีการประสบอุบัติเหตุ บาดเจ็บและเสียชีวิตอยู่บ่อยๆ เนื่องจากส่วนใหญ่มีการปฏิบัติงานอยู่บนถนน ตรอก ซอย ซึ่งมีการจราจรหนาแน่น ยวดยานมีความเร็วสูง และจะต้องเริ่มปฏิบัติงานตั้งเช้ามืดโดยรอบเช้าเริ่มงานเวลา ๐๕.๐๐ น. และรอบบ่ายต้องเลิกงานมืดค่ำ เลิกงานเวลา ๒๑.๐๐ น. จึงมักจะประสบอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นจากรถยนต์มาเฉี่ยวชนอยู่บ่อยๆ และอุบัติเหตุที่อีกส่วนหนึ่งจะเกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานเอง เช่น พนักงานทั่วไป(เก็บขนมูลฝอย) ได้รับบาดเจ็บจากการเก็บมูลฝอยแล้วถูกสิ่งของแหลมคมทำให้เกิดอันตรายแก่ร่างกาย เช่น มือได้รับบาดเจ็บจากการหยิบจับขวดแก้วเศษ แก้วที่แตก ทำเหยียบสิ่งของแหลมคมได้รับบาดเจ็บ หรือสิ่งของมีคมตกใส่เท้าได้รับบาดเจ็บเนื่องจากสวมรองเท้าแตะในขณะที่ปฏิบัติงาน คนสวนประสบอุบัติเหตุในขณะที่ขึ้นไปตัดแต่งกิ่งไม้ในที่สูงได้รับบาดเจ็บ จากการพลัดตกลงมาหรือถูกกระแสไฟฟ้าช็อต เป็นต้น ซึ่งเป็นอุบัติเหตุที่ทำให้บุคลากรของฝ่ายรักษาความสะอาดและสวนสาธารณะได้รับบาดเจ็บหรือเสียชีวิต

การเกิดอุบัติเหตุอีกลักษณะหนึ่งคือเกิดจากรถยนต์ของฝ่ายรักษาความสะอาดและสวนสาธารณะ ที่ใช้ในการปฏิบัติงานซึ่งมีอยู่ประมาณ ๘๐ คัน ในการเกิดอุบัติเหตุส่วนใหญ่จะเป็นการเฉี่ยวชนกันระหว่างรถยนต์ของฝ่ายรักษาความสะอาดฯ กับรถยนต์ของบุคคลภายนอก ส่วนใหญ่จะทำให้เกิดความเสียหายเฉพาะทรัพย์สิน แต่ก็เคยมีการบาดเจ็บและเสียชีวิตมาแล้ว เช่น กรณีรถจักรยานยนต์มาชนท้ายรถเก็บขนมูลฝอยในขณะที่จอดอยู่แล้วผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์ได้เสียชีวิต เป็นต้น ซึ่งเป็นอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นทำให้ทรัพย์สินที่เป็นของทางราชการและทรัพย์สินของบุคคลภายนอกเสียหาย รวมทั้งบุคคลภายนอกได้รับบาดเจ็บหรือเสียชีวิต

ปัจจัยสำคัญที่เป็นสาเหตุให้เกิดอุบัติเหตุขึ้นในการปฏิบัติงานของฝ่ายรักษาความสะอาดและสวนสาธารณะ มี ๒ ปัจจัย คือ ปัจจัยที่เกิดจากยานพาหนะ ซึ่งมีทั้งเกิดจากยานพาหนะของบุคคลภายนอกและเกิดจากยานพาหนะของฝ่ายรักษาความสะอาดฯ ส่วนอีกปัจจัยหนึ่งคือเกิดจากบุคลากรของฝ่ายรักษาความสะอาดฯ ที่อาจจะขาดความระมัดระวังรอบคอบในการปฏิบัติงาน ไม่สวมใส่อุปกรณ์ป้องกันอันตรายที่เหมาะสมในขณะที่ปฏิบัติงานหรือไม่ปฏิบัติตามกฎข้อปฏิบัติในป้องกันอุบัติเหตุ เป็นต้น

ข้อเสนอแนะในการป้องกันอุบัติเหตุที่อาจจะเกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานของฝ่ายรักษาความสะอาดฯ มีดังนี้

๑. พนักงานทั่วไป(กวาด) พนักงานกวาดจะเริ่มปฏิบัติงานตั้งแต่เวลา ๐๕.๐๐ น. ในขณะที่ยังมีมืดอยู่ ถึงแม้ว่ามีการสวมใส่เสื้อกั๊กที่มีสีสะท้อนแสงกันทุกคน แต่ถนนบางสายก็มีแสงสว่างไม่เพียงพอ ประกอบกับในช่วงเวลาดังกล่าวการจราจรยังเบาบางอยู่ รถยนต์ส่วนใหญ่จะใช้ความเร็วสูง และพนักงานกวาด จะต้องลงไปกวาดบนพื้นผิวจราจร ผู้ขับขี่รถยนต์จะมองไม่เห็นพนักงานกวาดจากระยะไกลมากนัก จึงเห็นว่าการปฏิบัติงานยังไม่มีความปลอดภัยเท่าที่ควร สมควรจัดให้มีไฟกระพริบขนาดเล็กติดเพิ่มที่เสื้อกั๊กทั้งด้านหน้าและด้านหลัง เพื่อจะให้ผู้ขับขี่รถยนต์สังเกตเห็นได้ตั้งแต่ระยะไกล จะได้ลดความเร็วลงและใช้ความระมัดระวังให้มากขึ้นเมื่อขับรถยนต์เข้าไปใกล้พนักงานกวาดที่กำลังปฏิบัติงานอยู่ ส่วนการปฏิบัติงานในช่วงเวลากลางวัน การกวาดบนพื้นผิวจราจร สมควรให้มีการวางกรวยยางตั้งแต่จุดที่พนักงานกวาดเริ่มกวาด และเมื่อกวาดไปห่างจากกรวยยางพอสมควร ก็ให้กลับไปเก็บกรวยยางนำไปวางที่จุดจะเริ่มต้นกวาดต่อไป ทำอย่างนี้ไปเรื่อยๆ จนสิ้นสุดพื้นที่รับผิดชอบ ซึ่งจะทำให้การ

ปฏิบัติงานของพนักงานกวาดมีความปลอดภัยมากยิ่งขึ้น และควรมีการจัดซื้อหน้ากากกันฝุ่นละอองแจกจ่ายให้พนักงานกวาดใช้สวมขณะปฏิบัติงานด้วย ซึ่งส่วนใหญ่จะมีการสวมกันอยู่แล้วแต่เป็นการจัดหาเอง

๒. พนักงานทั่วไป(เก็บขนมูลฝอย) พนักงานเก็บขนมูลฝอยส่วนใหญ่จะปฏิบัติงานในรอบบ้ายและรอบกลางคืน จึงมักจะแต่งกายตามสบายในขณะที่ปฏิบัติงาน เช่น สวมกางเกงขาสั้น สวมเสื้อกล้าม สวมรองเท้าแตะ เป็นต้น ซึ่งเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดการบาดเจ็บจากการปฏิบัติอยู่บ่อยๆ จึงต้องการให้ผู้บังคับบัญชากำชับกวดขันให้มีการแต่งกายตามระเบียบ มีการสวมใส่อุปกรณ์ป้องกันอันตรายตามความเหมาะสม มีการสวมถุงมือรองเท้าบูท และหน้ากากอนามัยทุกครั้งที่ปฏิบัติงาน ตามปกติพนักงานเก็บขนมูลฝอย จะสวมใส่ชุดปฏิบัติงานสีน้ำเงินเข้มแบบเดียวกับพนักงานกวาด แต่ไม่มีการสวมใส่เสื้อกั๊กสะท้อนแสงแบบพนักงานกวาด โดยเฉพาะพนักงานเก็บขนมูลฝอยผู้ปฏิบัติงานอยู่ในรอบกลางคืน ซึ่งมักจะเดินขึ้นแข่งไปตามพื้นถนน ผู้ขับขี่รถยนต์จะมองไม่เห็นจากระยะไกลทำให้เสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุ จึงสมควรมีการจัดซื้อเสื้อกั๊กสะท้อนแสงเพื่อแจกจ่ายให้กับพนักงานเก็บขนมูลฝอยทุกคนได้สวมใส่ในขณะที่ปฏิบัติงาน ทั้งผู้ปฏิบัติงานในรอบกลางวันและรอบกลางคืน เพื่อความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน

๓. พนักงานขับรถยนต์ ซึ่งหมายถึงพนักงานขับรถเครื่องจักรกลขนาดเบาประเภทต่างๆ ที่สังกัดฝ่ายรักษาความสะอาดฯ จะต้องมีการฝึกอบรมพนักงานขับรถยนต์ทุกคน ให้มีจิตสำนึกที่ดี มีการดูแลบำรุงรักษารถยนต์ให้มีความสมบูรณ์ ไม่ชำรุดหรือบกพร่องใดๆ ซึ่งอาจทำให้เกิดอุบัติเหตุขึ้นได้ หากมีการดื่มสุร่าห้ามไม่ให้นำรถยนต์ออกปฏิบัติงานโดยเด็ดขาด ไม่ใช้ความเร็วสูงเกินกว่าที่กฎหมายกำหนด ไม่ขับรถโดยประมาท ปฏิบัติตามกฎหมายจราจรโดยเคร่งครัด การจอดรถเพื่อรับมูลฝอยบนถนนสายหลักหรือสายรองที่การจราจรมีความเร็วสูง จะต้องเปิดไฟสัญญาณวับวาวที่สามารถเห็นได้ชัดจากระยะไกลพอสมควร หากไม่มีไฟสัญญาณก็จะต้องมีการตั้งกรวยวางให้ห่างจากรถเก็บขนมูลฝอยเป็นระยะพอสมควรเพื่อให้รถคันอื่นได้สังเกตเห็นตั้งแต่ระยะไกล และไม่ควรถอดรถในที่คับขัน เช่น ทางโค้ง ทางแยก หรือคอสะพาน ซึ่งรถคันอื่นไม่สามารถมองเห็นจากระยะไกล หากมีความจำเป็นจะต้องจอดก็จะต้องมีการวางกรวยวางเป็นสัญญาณให้มองเห็นได้ชัดในระยะห่างพอสมควรเพื่อป้องกันการเกิดอุบัติเหตุ

๔. คนสวน การปฏิบัติงานของคนสวนจะสวมเครื่องแบบสีเขียวปฏิบัติงานในเวลาดำเนินการปกติ คือ ๐๘.๐๐ น. - ๑๖.๐๐น. ในการตัดแต่งต้นไม้ตามเกาะกลางหรือตามขอบทางเท้าที่เป็นการตัดเล็ม ยังไม่มีการวางกรวยวางหรือสวมใส่เสื้อกั๊กสะท้อนแสงแต่อย่างใด จึงสมควรให้มีการวางกรวยวางให้เป็นที่สังเกตเห็นก่อนถึงพื้นที่ปฏิบัติงานและบริเวณพื้นที่ปฏิบัติงานทุกครั้ง และมีการเบิกจ่ายเสื้อสะท้อนแสงให้แก่คนสวนผู้ที่มีหน้าที่จะต้องปฏิบัติหน้าที่อยู่บนทางเท้าและพื้นผิวจราจรทุกคนเพื่อป้องกันการเกิดอุบัติเหตุ

๕. ผู้บังคับบัญชา ผู้บังคับบัญชาทุกระดับตั้งแต่หัวหน้าคนงาน ผู้ควบคุม หรือหัวหน้างาน จะต้องมีการกำกับดูแลให้คำแนะนำในการปฏิบัติงานอย่างใกล้ชิด หากเห็นว่าในการปฏิบัติงานนั้นๆ อาจเกิดอุบัติเหตุหรือเกิดอันตรายขึ้นได้ก็ต้องรีบท้วงติงและดำเนินการแก้ไขปรับเปลี่ยนวิธีการปฏิบัติงานใหม่ให้ถูกต้องเหมาะสม เพื่อให้การปฏิบัติงานมีความปลอดภัย มีการกำชับให้มีการสวมใส่อุปกรณ์ป้องกันอันตรายในขณะที่ปฏิบัติงานทุกครั้ง และสมควรมีการแนะนำและส่งเสริมให้มีการป้องกันเชื้อโรคหรือฝุ่นละอองที่อาจเข้าสู่ร่างกาย โดยมีการจัดซื้อหน้ากากอนามัยสำหรับปิดจมูกแจกจ่ายให้แก่พนักงานกวาด และพนักงานเก็บขนมูลฝอย ได้ใช้อย่างทั่วถึงทุกคน เพราะการติดเชื้อของระบบทางเดินหายใจอย่างรุนแรง ก็ถือว่าเป็นอุบัติเหตุที่ร้ายแรงได้เช่นกัน

ข้อเสนอแนะในการป้องกันอุบัติเหตุดังกล่าวข้างต้น หากนำไปสู่ปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม คาดหวังว่าจะสามารถลดอุบัติเหตุที่จะเกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานของฝ่ายรักษาความสะอาดฯ ได้เป็นอย่างดี ซึ่งจะทำให้มี

การลดการบาดเจ็บหรือสูญเสียชีวิตของบุคลากรฝ่ายรักษาความสะอาดฯ บุคคลภายนอก และลดความเสียหายของทรัพย์สินลงได้ ทำให้มีการลดภาระค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล ลดภาระค่าใช้จ่ายจากการชดเชยค่าเสียหายของทรัพย์สิน และเป็นผลสืบเนื่องที่จะทำให้การปฏิบัติงานของบุคลากรโดยรวมมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นอีกด้วย

ปัจจัยสู่ความสำเร็จ

ได้รับความเห็นชอบและการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชา ได้รับการอนุมัติงบประมาณในการดำเนินการ ได้รับความร่วมมือและสนับสนุนจากบุคลากรทุกๆ คนในฝ่ายรักษาความสะอาดและสวนสาธารณะ สำนักงานเขตคลองสาน

ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง/การมีส่วนร่วมในการพัฒนา

ผู้บังคับบัญชาทุกระดับ และบุคลากรฝ่ายรักษาความสะอาดและสวนสาธารณะ สำนักงานเขตคลองสานทุกคน

ภารกิจที่ดำเนินการ

- เขียนและขออนุมัติโครงการรณรงค์ป้องกันอุบัติเหตุฝ่ายรักษาความสะอาดและสวนสาธารณะ สำนักงานเขตคลองสาน
- ดำเนินการตามโครงการ โดยการจัดประชุมหัวหน้ากลุ่มงาน หัวหน้าคนงาน เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ของโครงการ และนำข้อเสนอแนะแนวทางที่จะดำเนินการมาหาปรึกษาหารือเพื่อหาข้อสรุปก่อนที่จะจัดประชุมพนักงานในตำแหน่งต่างๆ
- ประชุมพนักงานทั่วไป(กวาด) พนักงานทั่วไป(เก็บขนมูลฝอย) พนักงานขับเครื่องจักรกลขนาดใหญ่(เก็บขนมูลฝอย) และคนสวน เพื่อให้ความรู้ในการป้องกันอุบัติเหตุที่อาจเกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน และมาตรการในการป้องกันอุบัติเหตุที่จะนำมาใช้ในการปฏิบัติงานเพิ่มเติม
- จัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ที่จะใช้ในการป้องกันอุบัติเหตุเพิ่มและแจกจ่ายให้แก่คนงาน

ระยะเวลาดำเนินการ

๑ เมษายน ๒๕๕๖ – ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๖

ตัวชี้วัดความสำเร็จ

- อุบัติเหตุที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานลดลงร้อยละ ๕๐
 - การบาดเจ็บและเสียชีวิตจากอุบัติเหตุลดลงร้อยละ ๕๐
-

การนำบริการไปใช้

บริการที่
บริการที่
บริการที่
บริการที่

บริการที่
บริการที่
บริการที่

วิสัยทัศน์

บริการที่
บริการที่

การป้องกันข้อผิดพลาด
ในการปฏิบัติงานของ
ฝ่ายที่รับผิดชอบ

การนำบริการไปใช้

การนำบริการไปใช้
การนำบริการไปใช้

การนำบริการไปใช้

การนำบริการไปใช้

การนำบริการไปใช้
การนำบริการไปใช้

ผู้รับผิดชอบ

การนำบริการไปใช้
การนำบริการไปใช้

การนำบริการไปใช้
การนำบริการไปใช้

การนำบริการไปใช้
การนำบริการไปใช้